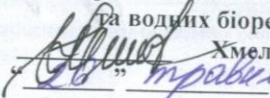

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра розведення і селекції тварин та водних біоресурсів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
розведення і селекції тварин
та водних біоресурсів

Хмельничий Л. М.
"16" травня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)

ПП 08 Технологія виробництва продукції вівчарства
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Факультет: *Біолого-технологічний денна форма навчання*

2020-2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни *Технологія виробництва продукції вівчарства* для студентів 4 курсу зі спеціальності **204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва**

Розробник: Рубцов І.О. доцент кафедри розведення і селекції тварин та водних біоресурсів, кандидат с.-г. наук.

Рубцов І.О.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри розведення та селекції тварин та водних біоресурсів

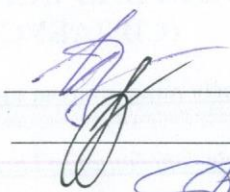
Протокол від 26.05.2020 року № 19

Завідувач кафедри розведення і селекції тварин та водних біоресурсів

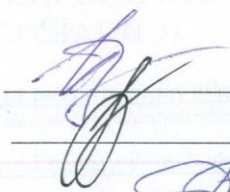
 Хмельничий Л. М.

Погоджено:

Гарант освітньої програми

 О.Г.Бордунова

Декан факультету

 В.О. Опара

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зарєєстровано в електронній базі: дата: 2006 2020 р.

© СНАУ, 2020 рік

© Рубцов І.О., 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів—4,0	Галузь знань: 0901 Сільське господарство та лісництво (шифр і назва)	Нормативна
Модулів – 2	Спеціальність: 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва (шифр і назва)	Рік підготовки: 2020-2021-й
Змістових модулів: 4		Курс 4
Індивідуальне науково-дослідне завдання: (назва)		Семестр
Загальна кількість годин - 120		7-й
		Лекції
		16 год.
	Освітній-ступінь бакалавр	Практичні, семінарські -
		Лабораторні 30 год.
		Самостійна робота 74 год.
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: екзамен
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 5		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання (%) 38,3 / 61,7 (46/74)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета: підготовка висококваліфікованого фахівця з виробництва, товарної переробки та реалізації продукції овець.

Завдання: формування у студента знань і навичок з організації науково–обґрунтованої системи ведення галузі вівчарства, прогресивних технологій виробництва та переробки продукції вівчарства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

біологічні, організаційні та економічні закономірності процесів виробництва, товарної переробки і реалізації продукції овець.

вміти:

організовувати і практично здійснювати процеси виробництва, переробки і реалізації продукції овець.

3. Програма навчальної дисципліни (Затверджена Вченою радою Сумського НАУ протокол № 6 від 12 червня 2017 року)

Змістовий модуль 1. Вовнова продуктивність.

Тема 1. Якісні властивості вовни та використання їх в системі оцінки і переробки сировини. Поняття про якісні властивості сировини як основу неперевершеної цінності виробів з вовни. Хімічний склад і хімічні властивості вовни. Гістологічна будова волокон вовни. Фізико-механічні властивості вовни. Геометричні властивості волокон. Типи елементарних волокон вовни. Руно і його будова. Штапелі і косиці. Види вовни і тип вовнового покриву овець. Жиропіт і домішки вовни. Вихід чистого волокна. Вади вовни. Класифікація, сортування і класування вовни. Реалізаційна ціна вовни. Системи заготівлі вовни. Первинна обробка, промислова переробка і використання вовни в різних виробках.

Типи елементарних волокон вовни. Будова руна (штапелі, косиці). Види вовни за наявністю, тониною і співвідношенням елементарних волокон.

Тема 2: Кількісні показники вовнової продуктивності овець. Настриг немитої і чистої вовни. Компоненти настригу немитої вовни. Механізми формування настригу чистої вовни. Співвідносна мінливість між компонентами ваги руна і настригу чистої вовни. Шляхи досягнення високих настригів чистої вовни у овець.

Ваговий аналіз неоднорідної вовни. Визначення товщини овни мікроскопічним методом і за метричним номером. Визначення товщини вовни органолептичним методом. Визначення виходу чистого волокна.

Тема 3: Формування якісних і кількісних показників вовнової продуктивності овець. Шкіра та її похідні. Формування вовноутворюючих структур шкіри овець: будова і онтогенетичний розвиток шкіри, волосяних фолікулів, сальних та потових залоз, формування і розмір груп волосяних фолікулів шкіри; вплив спадкових і паратипових факторів на формування вовноутворюючих структур шкіри овець. Формування вовнового покриву овець: строки і характер утворення вовнових волокон з різних типів волосяних фолікулів, виникнення однорідності і неоднорідності вовни в онтогенезі овець; формування окремих ознак вовнового покриву овець в онтогенезі (густоти вовни, товщини волокон, довжини штапелю, звивистості, жиропітності, оброслості тварин); формування руна в цілому (утворення штапелів і косиць, виникнення цілісності руна, вовновий покрив ягнят і дорослих овець); сезонна мінливість характеристик вовнового покриву овець (адаптивне значення та онтогенетичний механізм линьки овець, сезонна депресія вовноутворення у нелиняючих овець); вплив спадкових та паратипових факторів на формування вовнової продуктивності овець.

Визначення справжньої довжини і ступеня звивистості вовни. Визначення міцності вовни.

Змістовий модуль 2. Інші види продукції овець

Тема 4: Смушкова продуктивність овець. Загальне поняття про смушок. Фактори, що визначають цінність смушка. Загальні товарні властивості: розмір шкурки, маса одиниці площі шкурки та її товщина. Колір волосяного покриву. Якість волосяного покриву: довжина воло-

су, товщина, густина, блиск, інтенсивність пігментації. Якість завитків: загальне поняття про завиток, структура завитка, типи завитків, фігурність і маюнок шкурки, форма і розмір завитків. Смушкові типи (групи) каракулю: жакетний (з напівкруглим завитком), кавказький (з перерослим завитком) і ребристий, плоский. Теорії утворення завитків каракулю. Формування смушка в онтогенезі. Одержання, первинна обробка, консервування і сортування шкурок. Реалізаційні ціни і системи заготівлі смушків. Вплив спадкових і паратипових факторів на смушкову продуктивність овець.

Засміченість і загальний стан вовни. Загальна система класування вовни. Товарна оцінка смушків.

Тема 5: Овчинна продуктивність овець. Загальне поняття про овчини. Класифікація овечих шкур залежно від віку і породної належності тварин. Особливості волосяного покриву та поділ овчин за призначенням на шубні, хутрові і шкіряні. Шубні овчини: породні особливості (романовські, степові, російські), довжина косиці (вовнові, напіввовнові, короткововнові). Цигейки, або хутрові овчини: породні особливості (тонкорунні, напівтонкорунні, напівгрубі), довжина штапелю або штапелевидної косиці (вовнові, напіввовнові, короткововнові). Вади овчин. Одержання, первинна обробка, консервування і сортування шкур. Вплив спадкових і паратипових факторів на овчинну продуктивність овець.

Товарна оцінка овчин. Оцінка, консервування і переробка смушків і овчин у промислових умовах (екскурсія).

Тема 6: Мясна продуктивність овець. Виробниче і економічне значення м'ясної продуктивності овець. Показники м'ясної продуктивності овець (прижиттєві і післязабійні). Особливості баранини. Теоретичні основи формування м'ясної продуктивності овець. Вплив різних факторів на м'ясну продуктивність овець: віку, породи, і типу тварин (спадкових факторів), годівлі. Система стандартизації забійних овець і туш. Реалізаційна ціна баранини. Система заготівлі овець для забою на м'ясо.

Забій овець та оцінка туш на м'ясокомбінаті (екскурсія).

Тема 7. Молочна продуктивність овець: Молоко овець як харчовий продукт. Строки, тривалість і система доїння вівцематок. Первинна переробка молока. Використання овечого молока для виготовлення сиру. Вплив різних факторів на молочну продуктивність.

Змістовий модуль 3. Походження овець та напрямки їх селекції.

Тема 8: Теоретичні основи селекції. Загальне поняття про селекцію тварин. Селекція як еволюція, що спрямована працею людини. Складові частини теоретичної основи селекції: закономірності спадковості, мінливості, відбору, підбору та структури і динаміки популяції. Спадковість: сучасні уявлення про матеріальну основу і значення спадковості в явищах еволюції та онтогенезу. Мінливість: спадкова, паратипова і фенотипова, якісні і кількісні ознаки мінливості; характер спадкової мінливості як вирішальний фактор теоретичної основи і практичної системи селекції; успадкованість/повторюваність і співвідносна мінливість ознак. Відбір: масовий та індивідуальний, інтенсивність відбору, селекційний диференціал, відбір за окремими ознаками та індексами. Підбір: гомогенний і гетерогенний, інбридинг, чистопородне розведення і схрещування. Закономірності популяційних явищ: селекційна диференціація поголів'я овець, породи, внутрішньопородні та заводські типи овець, родини, генеалогічні і заводські лінії тварин.

Тема 9: Походження, одомашнення та доместикаційні зміни овець. Місце овець в сучасній систематичній класифікації тварин. Класифікація і характеристика диких предків домашніх овець. Одомашнення і доместикаційні зміни овець. Сучасні уявлення про походження домашніх овець (різних груп за зоологічною класифікацією) від диких предків. Значення узагальнень про походження, доместикацію овець для племінної справи у вівчарстві.

Тема 10: Породи овець. Сучасні уявлення про породи овець. Класифікація порід овець за зоологічними ознаками. Виробнича класифікація овець. Розповсюдження виробничих напрямів і породних ресурсів сучасного вівчарства.

Види вовни за породними особливостями. Промислова оцінка і переробка вовни на фабриках ПОВ та камвольно-суконних комбінатах (екскурсія).

Тема 11: Грубововнові і напівгрубововнові вівиці. Загальна характеристика грубововнових овець. Виробнича класифікація і характеристика грубововнових порід: смушкові, шубні, м'ясо-

сальні, вовново-мясні, м'ясо-вовново-молочні, молочні. Напівгрубововнові вівці: м'ясо-сально-вовнові, м'ясо-вовново-молочні. Зони породного районування.

Тема 12: Тонкорунні вівці. Продуктивні особливості тонкорунних овець. Основні етапи розвитку світового тонкорунного вівчарства. Виробничі напрямки тонкорунного вівчарства: вовнові проди овець, вовново-мясні і м'ясо-вовнові. Зони породного районування тонкорунних овець.

Тема 13: Напівтонкорунні вівці. Продуктивні особливості напівтонкорунних овець. Вовново-мясні напівтонкорунні породи породи овець. М'ясо-вовнові короткововнові напівтонкорунні вівці: історія виникнення, сучасний стан, перспективи розвитку. М'ясо-вовнові довгововнові напівтонкорунні вівці (в типі лінкольн, ромні-марш і корідель): історія виникнення, сучасний стан, перспективи розвитку. Кросбредне вівчарство України.

Змістовий модуль 4. Племінна робота у вівчарстві

Тема 14: Бонітування овець. Загальне поняття про бонітування овець. Обґрунтування вибору ознак бонітування. Селекційна структура виду домашніх овець. Індивідуальне і класне бонітування овець. Продуктивно-конституційні типи овець. Бонітувальний ключ. Організація бонітування овець. Бонітування тонкорунних, напівтонкорунних, грубововнових і напівгрубововнових овець: контингент овець, що підлягають щорічному бонітуванню; вікові і календарні строки бонітування овець, попереднє, основне і додаткове бонітування тварин. Заключна відомість результатів бонітування овець. Використання результатів бонітування овець для селекційних і технологічних потреб.

Бонітування овець.

Тема 15: Відбір і оцінка баранів за якістю нащадків. Значення баранів-плідників у генетичному поліпшенні популяції овець. Формування групи ремонтних баранів шляхом багатоступеневого відбору ягнят і молодняка за походженням та власною продуктивністю. Відбір ремонтних баранів для оцінки за продуктивністю нащадків. Отари вівцематок для оцінки ремонтних баранів за продуктивністю нащадків. Попередня оцінка баранів за продуктивністю нащадків при відлученні ягнят від маток у чотиримісячному віці. Основна оцінка баранів-плідників за продуктивністю нащадків у річному віці. Особливості оцінки баранів за продуктивністю нащадків у смушковому і шубному вівчарстві.

Оцінка баранів-плідників за якістю нащадків.

Тема 16: Методи племінної роботи у вівчарських господарствах різних типів. Особливості племінної роботи у вівчарських господарствах різних типів: племзаводах, племгоспах, племфермах, товарних господарствах, племоб'єднаннях. Мічення овець. Індивідуальний облік походження і продуктивності тварин. Форми обліку. Обчислювальна техніка в племінній роботі зі стадами овець. Організація підбору овець і складання остаточної відомості призначення баранів-плідників до парування. Основні розділи плану племінної роботи з вівцями в господарстві (стаді), певному регіоні, з породою в цілому. Запис овець до Державної племінної книги (ДПК). Організація племпродажу, виставок, аукціонів та наукових досліджень з генетики і селекції овець.

Тема 17: Теоретичні основи технології виробництва продукції овець. Загальне поняття про технологію виробництва. Принципи технологізації виробництва. Головні структурні компоненти технології: спосіб виробництва і процес виробництва. Характеристика компонентів способу виробництва. Структура процесу виробництва продукції овець.

Структура і рух стада овець різних виробничих напрямків. Проектування виробництва вовни і баранини по стаду. Проектування необхідної кількості приміщень, кормових майданчиків, машин, обладнання і робочої сили для обслуговування овець протягом року.

Тема 18: Відтворення стада овець. Відтворення стада овець – найважливіший елемент технології виробництва продукції овець. Статева і відтворна зрілість овець. Особливості статевої активності овець. Строки парування і ягніння овець. Організація парування овець. Традиційний і циклічний методи парування вівцематок. Суягність, підготовка і проведення ягніння овець. Традиційний і груповий метод організації ягніння маток в отарі. Плодючість маток. Вирощування ягнят від народження до відлучення. Кошарно-базовий метод вирощування ягнят. Вирощування молодняка після відлучення від маток. Принципи формування молочних отар (віковий, селекційний). Формування групи баранів-плідників. Структура і рух стада овець різних виробничих напрямків.

Тема 19: Годівля овець. Особливості травлення і обміну речовин у овець. Принципи оцінки поживності кормів для овець. Потреба овець у обмінній енергії, протеїні, мінеральних речовинах, воді та вітамінах. Кормові норми, раціони і годівля овець залежно від пори року, статі і віку тварин, фізіологічного стану, рівня і характеру продуктивності. Кормова база вівчарства: види кормів, способи їх заготівлі і збереження, підготовка і використання. Зелений конвеєр для овець. Засоби механізації кормовиробництва, годівлі овець, напування та прибирання гною.

Проектування потреби кормів для стада овець. Розрахунки надходження кормів для годівлі стада овець протягом року.

Тема 20: Утримання і догляд овець. Загальні біологічні особливості овець, що визначають зоогігієнічні вимоги до систем утримання і догляду овець. Особливості утримання і догляду овець різних статевих і вікових груп залежно від рівня інтенсифікації виробництва і зональних природно-кліматичних умов ведення вівчарства. Приміщення, обладнання і засоби механізації основних виробничих процесів, пов'язаних з утриманням і доглядом овець різних статевих і вікових груп. Особливості утримання і догляду овець в зимовий і літній періоди року. Ветеринарно-санітарні заходи. Купання овець.

Тема 21: Одержання і первинна переробка продукції овець. Організація стрижень овець: обґрунтування вибору строків і кратності стрижень, підготовка стригального пункту, підготовка овець до стрижень, порядок і способи стрижень. Класування і пакування вовни, організація продажу сировини. Організація доїння овець і переробки молока. Забій ягнят для одержання смушків. Консервування і вичинка шкур. Забій овець на м'ясо. Охолодження, оцінка і збереження туш та подальше використання баранини. Консервування, зберігання, оцінка і використання овчин.

Класування грубої і напівгрубої вовни. Класування тонкої і напівтонкої вовни.

Тема 22: Економіка вівчарства в сучасних умовах національного і світового ринку. Компоненти формування реалізаційної ціни продукції овець у сучасних умовах національного і світового ринку. Організаційно-фінансові системи реалізації продукції овець в Україні та інших країнах світу. Компоненти формування собівартості продукції овець у сучасних виробничих умовах національного і світового вівчарства. Економічна оцінка впливу селекції і технології на формування собівартості і реалізаційної ціни продукції овець в умовах ринкових виробничих відносин. Рентабельність виробництва продукції овець у системі національного і світового вівчарства.

Визначення реалізаційної ціни вовни.

Тема 23: Сучасні системи ведення вівчарства. Обґрунтування вибору елементів способу виробництва для різних технологічних процесів. Технологія виробництва вовни, ягнятину, баранини, смушків, овчин. Отарна (традиційна) система ведення вівчарства. Організація вівчарства у формі об'єднання отар у одну виробничу одиницю. Система вівчарства фермерського господарства. Агропромислові комплекси у вівчарстві. Механізовані майданчики для вирощування молодняка і відгодівлі дорослих тварин. Промислові комплексно-механізовані ферми для маточного поголів'я овець. Проблеми і перспективи розвитку різних технологічних форм ведення вівчарства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усьо-го	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Продукція овець						
Змістовий модуль 1. Вовнова продуктивність						
Тема 1. Якісні властивості вовни та використання їх в системі оцінки і переробки сировини.	7	2		2		3
Тема 2: Кількісні показники вовнової продуктивності овець.	6	-		1		5
Тема 3: Формування якісних і кількі-	7	2		1		4

<i>сних показників вовнової продуктивності овець.</i>					
Разом за змістовим модулем 1	20	4		4	12
Змістовий модуль 2. Інші види продукції овець					
<i>Тема 4: Смушкова продуктивність овець.</i>	5	2		2	1
<i>Тема 5: Овчинна продуктивність овець.</i>	5	-		2	3
<i>Тема 6: М'ясна продуктивність овець.</i>	5	2		2	1
<i>Тема 7. Молочна продуктивність овець.</i>	5	-		-	5
Разом за змістовим модулем 2	20	4		6	10
Усього годин	40	8		10	22
Модуль 2: Селекція овець					
Змістовий модуль 3. Походження овець та напрямки їх селекції					
<i>Тема 8: Теоретичні основи селекції.</i>	5	2		-	3
<i>Тема 9: Походження, одомашнення та доместикаційні зміни овець.</i>	5			-	5
<i>Тема 10: Породи овець.</i>	5	2		2	1
<i>Тема 11: Грубововні і напівгрубововні віці.</i>	5				5
<i>Тема 12: Тонкорунні віці.</i>	5				5
<i>Тема 13: Напівтонкорунні віці.</i>	5				5
Разом за змістовим модулем 3	30	4		2	24
Змістовий модуль 4. Племінна робота у вівчарстві					
<i>Тема 14: Бонітування овець.</i>	5			2	3
<i>Тема 15: Відбір і оцінка баранів за якістю нащадків.</i>	5			2	3
<i>Тема 16: Методи племінної роботи у вівчарських господарствах різних типів.</i>	5	4			1
<i>Тема 17: Теоретичні основи технології виробництва продукції овець.</i>	5			2	3
<i>Тема 18: Відтворення стада овець.</i>	5			2	3
<i>Тема 19: Годівля овець.</i>	5			4	1
<i>Тема 20: Утримання і догляд овець.</i>	5				5
<i>Тема 21: Одержання і первинна переробка продукції овець.</i>	5			2	3
<i>Тема 22: Економіка вівчарства в сучасних умовах національного і світового ринку.</i>	5			2	3
<i>Тема 23: Сучасні системи ведення вівчарства.</i>	5			2	3
Разом за змістовим модулем 4	50	4		18	28
Усього годин	120	16		30	74

5. Теми та план лекційних занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Якісні властивості вовни та використання їх в системі оцінки і переробки сировини.</p> <p>План.</p> <p>1. Хімічний склад і хімічні властивості вовни. Гістологічна будова волокон вовни.</p>	2

	<p>2. Фізико-механічні властивості вовни. Геометричні властивості волокон.</p> <p>3. Типи елементарних волокон вовни.</p> <p>4. Руно і його будова. Штапелі і косиці.</p> <p>5. Види вовни і тип вовнового покриву овець. Жиропіт і домішки вовни.</p>	
2	<p>Тема 2. Формування якісних і кількісних показників вовнової продуктивності овець.</p> <p>План.</p> <p>1. Шкіра та її похідні.</p> <p>2. Формування вовноутворюючих структур шкіри овець: будова і онтогенетичний розвиток шкіри, волосяних фолікулів, сальних та потових залоз, формування і розмір груп волосяних фолікулів шкіри; вплив спадкових і паратипових факторів на формування вовноутворюючих структур шкіри овець.</p> <p>3. Формування вовнового покриву овець: строки і характер утворення вовнових волокон з різних типів волосяних фолікулів, виникнення однорідності і неоднорідності вовни в онтогенезі овець; формування окремих ознак вовнового покриву овець в онтогенезі (густоти вовни, товщини волокон, довжини штапелю, звивистості, жиропітності, оброслості тварин); формування руна в цілому (утворення штапелів і косиць, виникнення цілісності руна, вовновий покрив ягнят і дорослих овець); сезонна мінливість характеристик вовнового покриву овець (адаптивне значення та онтогенетичний механізм линьки овець, сезонна депресія вовноутворення у неліняючих овець).</p>	2
3	<p>Тема 3. Смушкова продуктивність овець.</p> <p>План.</p> <p>1. Загальне поняття про смушок. Фактори, що визначають цінність смушка.</p> <p>2. Якість завитків: загальне поняття про завиток, структура завитка, типи завитків, фігурність і малюнок шкурки, форма і розмір завитків.</p> <p>3. Смушкові типи (групи) каракулю: жакетний (з напівкруглим завитком), кавказький (з перерослим завитком) і ребристий, плоский.</p> <p>4. Одержання, первинна обробка, консервування і сортування шкурок.</p> <p>5. Вплив спадкових і паратипових факторів на смушкову продуктивність овець.</p>	2
4	<p>Тема 4. М'ясна продуктивність овець.</p> <p>План.</p> <p>1. Показники м'ясної продуктивності овець (прижиттєві і післязабійні).</p> <p>2. Особливості баранини. Теоретичні основи формування м'ясної продуктивності овець.</p> <p>3. Вплив різних факторів на м'ясну продуктивність овець: віку, породи, і типу тварин (спадкових факторів), годівлі.</p>	2
5	<p>Тема 5. Теоретичні основи селекції.</p> <p>План.</p> <p>1. Складові частини теоретичної основи селекції: закономірності спадковості, мінливості, відбору, підбору та структури і динаміки популяції.</p> <p>2. Відбір: масовий та індивідуальний, інтенсивність відбору, селекційний диференціал, відбір за окремими ознаками та індексами.</p> <p>3. Підбір: гомогенний і гетерогенний, інбридинг, чистопородне розведення і схрещування.</p> <p>4. Закономірності популяційних явищ: селекційна диференціація поголів'я овець, породи, внутрішньопородні та заводські типи овець, родини, генеалогічні і заводські лінії тварин.</p>	2

6	Тема 6. Породи овець. План. 1. Сучасні уявлення про породи овець. 2. Класифікація порід овець за зоологічними ознаками. 3. Виробнича класифікація овець. 4. Розповсюдження виробничих напрямів і породних ресурсів сучасного вівчарства.	2
7	Тема 7. Методи племінної роботи у вівчарських господарствах різних типів. 1. Особливості племінної роботи у вівчарських господарствах різних типів: племзаводах, племгоспах, племфермах, товарних господарствах, племоб'єднаннях. 2. Мічення овець. Індивідуальний облік походження і продуктивності тварин. 3. Форми обліку. Обчислювальна техніка в племінній роботі зі стадами овець.	2
8	Тема 8. Методи племінної роботи у вівчарських господарствах різних типів. 1. Організація підбору овець і складання остаточної відомості призначення баранів-плідників до парування. 2. Основні розділи плану племінної роботи з вівцями в господарстві (стаді), певному регіоні, з породою в цілому. 3. Організація племпродажу, виставок, аукціонів та наукових досліджень з генетики і селекції овець.	2
Разом		16

8. Теми лабораторних занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1	<i>Типи елементарних волокон вовни. Будова руна (штанелі, косиці).</i>	2
2	<i>Види вовни за наявністю, тониною і співвідношенням елементарних волокон. Ваговий аналіз неоднорідної вовни</i>	2
3	<i>Визначення товщини вовни мікроскопічним методом і за метричним номером. Визначення товщини вовни органолептичним методом</i>	2
4	<i>Визначення справжньої довжини і ступеня звивистості вовни</i>	2
5	<i>Визначення міцності вовни</i>	2
6	<i>Визначення виходу чистого волокна</i>	2
7	<i>Засміченість і загальний стан вовни. Загальна система класування вовни.</i>	2
8	<i>Товарна оцінка смушків</i>	2
9	<i>Товарна оцінка овчин.</i>	2
10	<i>Оцінка, консервування і переробка смушків і овчин у промислових умовах (екскурсія)</i>	2
11	<i>Забій овець та оцінка туш на м'ясокомбінаті (екскурсія).</i>	2
12	<i>Бонітування овець.</i>	2
13	<i>Оцінка баранів-плідників за якістю нащадків</i>	2
14	<i>Структура і рух стада овець різних виробничих напрямків.</i>	2
15	<i>Проектування виробництва вони і баранини по стаду.</i>	2
Разом		30

9. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1	Тема 1. Якісні властивості вовни та використання їх в системі оцінки і переробки сировини. Поняття про якісні властивості сировини як основу неперевершеної цінності виробів з вовни. Вихід чистого волокна. Вади вовни.	3
2	Тема2: Кількісні показники вовнової продуктивності овець. Настриг немитої і чистої вовни. Компоненти настригу немитої вовни. Механізми формування настригу чистої вовни.	5
3	Тема 3:Формування якісних і кількісних показників вовнової продуктивності овець. Вплив спадкових та паратипових факторів на формування вовнової продуктивності овець.	4
4	Тема 4: Смушкова продуктивність овець. Загальні товарні властивості: розмір шкурки, маса одиниці площі шкурки та її товщина. Колір волосяногопокриву. Якість волосяного покриву: довжина волосу, товщина, густина, блиск, інтенсивність пігментації.	1
5	Тема 5: Овчинна продуктивність овець. Загальне поняття про овчини. Класифікація овечих шкур залежно від віку і породної належності тварин.	3
6	Тема 6: М'ясна продуктивність овець. Виробниче і економічне значення м'ясної продуктивності овець. Реалізаційна ціна баранини. Система заготівлі овець для забою на м'ясо.	1
7	Тема 7. Молочна продуктивність овець: Строки, тривалість і система доїння вівцематок. Первинна переробка молока. Використання овечого молока для виготовлення сиру. Вплив різних факторів на молочну продуктивність.	5
8	Тема 8: Теоретичні основи селекції. Загальне поняття про селекцію тварин. Спадковість: сучасні уявлення про матеріальну основу і значення спадковості в явищах еволюції та онтогенезу.	3
9	Тема 9: Походження, одомашнення та доместикаційні зміни овець. Місце овець в сучасній систематиці тварин. Одомашнення і доместикаційні зміни овець. Значення узагальнень про походження, доместикацію овець для племінної справи у вівчарстві.	5
10	Тема 10: Породи овець. Розповсюдження виробничих напрямів і породних ресурсів сучасного вівчарства.	1
11	Тема 11: Грубововнові і напівгрубововнові віці. Загальна характеристика грубововнових овець Виробнича класифікація і характеристика грубововнових порід: смушкові, шубні, м'ясо-сальні, вовново-мясні, м'ясо-вовново-молочні, молочні. Зони породного районування.	5
12	Тема 12:Тонкорунні віці. Продуктивні особливості тонкорунних овець. Виробничі напрямки тонкорунного вівчарства: вовнові проди овець, вовново-мясні і м'ясо-вовнові. Зони породного районування тонкорунних овець.	5
13	Тема 13: Напівтонкорунні віці. Продуктивні особливості напівтонкорунних овець. Вовново-мясні напівтонкорунні породи породи овець. Кросбредне вівчарство України.	5
14	Тема 14: Бонітування овець.	3

	Загальне поняття про бонітування овець. Обґрунтування вибору ознак бонітування. Селекційна структура виду домашніх овець. Індивідуальне і класне бонітування овець.	
15	Тема 15: Відбір і оцінка баранів за якістю нащадків. Значення баранів-плідників у генетичному поліпшенні популяції овець. Формування групи ремонтних баранів шляхом багатоступеневого відбору ягнят і молодняка за походженням та власною продуктивністю.	3
16	Тема 16: Методи племінної роботи у вівчарських господарствах різних типів. Запис овець до Державної племінної книги (ДПК).	1
17	Тема 17: Теоретичні основи технології виробництва продукції овець. Загальне поняття про технологію виробництва. Принципи технологізації виробництва.	3
18	Тема 18: Відтворення стада овець. Особливості статевої активності овець. Строки парування і ягніння овець. Організація парування овець. Традиційний і груповий метод організації ягніння маток в отарі. Плодючість маток. Кошарно-базовий метод вирощування ягнят. Структура і рух стада овець різних виробничих напрямів.	3
19	Тема 19: Годівля овець. Принципи оцінки поживності кормів для овець. Потреба овець у обмінній енергії, протеїні, мінеральних речовинах, воді та вітамінах. Кормові норми, раціони і годівля овець залежно від пори року, статі і віку тварин, фізіологічного стану, рівня і характеру продуктивності.	1
20	Тема 20: Утримання і догляд овець. Загальні біологічні особливості овець, що визначають зоогігієнічні вимоги до систем утримання і догляду овець. Особливості утримання і догляду овець різних статевих і вікових груп залежно від рівня інтенсифікації виробництва і зональних природно-кліматичних умов ведення вівчарства.	5
21	Тема 21: Одержання і первинна переробка продукції овець. Охолодження, оцінка і збереження туш та подальше використання баранини. Консервування, зберігання, оцінка і використання овчин.	3
22	Тема 22: Економіка вівчарства в сучасних умовах національного і світового ринку. Компоненти формування реалізаційної ціни продукції овець у сучасних умовах національного і світового ринку.	3
23	Тема 23: Сучасні системи ведення вівчарства Обґрунтування вибору елементів способу виробництва для різних технологічних процесів. Технологія виробництва вовни, ягнятину, баранини, смушків, овчин.	3
	Разом	74

10. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, робота з книгою (читання, переказ, виписування, складання плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів тощо).

1.2. **Наочні:** демонстрація, ілюстрація.

1.3. **Практичні:** практична робота, вправа, виробничо-практичні методи.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. Аналітичний

2.2. Методи синтезу

2.3. Індуктивний метод

2.4. Дедуктивний метод

2.5. Традуктивний метод

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. Проблемний (проблемно-інформаційний)

3.2. Частково-пошуковий (евристичний)

3.3. Пояснювально-демонстративний

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, диспути, круглі столи, використання проблемних ситуацій, екскурсії, заняття на виробництві, групові дослідження, самооцінка знань, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій)

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій

11. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних заняттях;

- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;

- результати виконання та захисту лабораторних робіт;

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

- написання рефератів,

- результати тестування;

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				С Р С	Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест - екзамен	Сума
Модуль 1		Модуль 2						
Змістовий модуль 1 - 8 балів	Змістовий модуль 2 - 8 балів	Змістовий модуль 3 - 8 балів	Змістовий модуль 4 - 8 балів					
T1-3	T4-7	T8-13	T 14-23	15	55 (40+15)	15	30	100
10	10	10	10					

T1, T2...T23 – теми змістових модулів, див. стор. 4-8

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Рекомендована література

Базова

1. Штомпель М.В., Вовченко Б.О. Технологія виробництва продукції вівчарства: Навч. видання. – К.: Вища освіта, 2005. – 343с.: іл.
2. Бургу Ю.Г. Товарознавча характеристика продукції вівчарства. Монографія. – Полтава, 2011. – 190 с.
3. Сухарльов В.О., Дерев'янка О.П. Вівчарство. – Харків "Еспада", 2003. – 255 с.
4. Племінна робота. Довідник / М.З.Басовський, В.П.Буркат, М.В.Зубець та ін. – К.:Асоціація "Україна", 1995. – 436с.
5. Васильев Н.А., Целютин В.К. Овцеводство и технология производства шерсти и баранины. – М.: Агропромиздат, 1990. – 320 с.
6. Вівчарство / Г.К.Даниленко, І.Н.Топиха, В.В.Кулик та ін. - К.: Урожай, 1989. – 200с

Допоміжна

- 1 Штомпель М.В. Про золоте руно і сірий смушок. – К.: Урожай, 1992. – 224 с.
2. Інструкція з бонітування овець. Інструкція з ведення племінного обліку у вівчарстві та козівництві, – Київ, 2003. 155 с.
3. Програма селекції овець породи прекос в Україні на період 2003-2010 роки. – Київ. 2003. 56 с.
4. Програма селекції смушкових порід овець України на період 2003- 2010 роки. – Київ. 2003. 51 с.